Scris de Florin Rusu
Miercuri, 13 Iulie 2011 21:23

Inteleasa ca mijloc, in mare parte, tehnologia nu poate fi nici buna, nici rea, poate fi insa adecvata sau nu unor scopuri, la randul lor bune sau rele, nobile sau grobiene, spirituale sau materiale. In domeniul cultural in ultimii ani au aparut mai multe inventii, adevarate intruchipari ale “distrugerii creatoare” schumpeteriene, care au “revolutionat” piata cartii: reader-ele. De la Kindle la Ipad, acestea au avut efecte devastatoare asupra industriei cartii clasice: retele de librarii precum Borders au intrat in faliment, celelalte, precum Barnes&Nobles au supravietuit doar pentru ca si-au creat propriul reader, Nook. Editurile au fost nevoite sa se adapteze, din ce in ce mai multe lansand alaturi de editii print si editii electronice ale volumelor publicate. Singurii care par a avea de castigat sunt cititorii. Insa ca orice mijloc, un reader poate fi folosit adecvat sau nu. Aceast e-text este o privire auto-critica asupra modului in care acest autor foloseste doua astfel de dispozitive: un Kindle si un Ipad.

{jcomments on}

Inainte de a incepe sa analizez argumentele pro si contra inlocuirii cartii clasice cu un reader, trebuie facute unele precizari in ceea ce priveste tehnologia. Chiar daca, in esenta, inovatia tehnologica tine de domeniul mijloacelor, exista persoane care uita cu usurinta acest lucru. Anumite produse sunt achizitionate nu scopul folosirii lor pentru atingerea unor scopuri, ci pentru ele insele. In general, aici intra majoritatea gadgeturilor, care sunt achizitionate mai mult din vanitate si utilizate in special pe post de accesorii, precum bijuteriile. Mergand mai departe, anumite inovatii tehnologice, desi teoretic ar trebui sa fie neutre, nu pot fi folosite decat in scopuri rele. De exemplu: armele de distrugere in masa. Chiar daca s-ar invoca argumentul utilitarist, mult folosit in Razboiul Rece, al unor mijloace preventive, menite a fi utilizate doar ca amenintare si nu folosite propiu-zis, adevarul este unul singur: ele nu sunt mijloace care sa faciliteze atingerea unor scopuri bune. Fiind arme de distrugere in masa au ca misiune doar

facilitarea si maximizarea cauzarii de victime, fara a se face nicio distinctie morala intre calitatea acestora, de agresor sau victima colaterala. Iar caracterul preventiv invocat, lasand la o parte faptul ca el depinde de vointa celui ce detine o astfel de arma, implica un potential agresor. Interesul industriei armamentului, dar si al politicienilor de oriunde, al caror sponsor este aceasta industrie, este sa identifice cat mai multi “potentiali” agresori. Din fericire, nu acesta este cazul reader-elor.

Lasand la o parte argumentul estetic, de tipul preferintei exprimate pentru mirosul sau fosnetul paginilor de hartie, pot fi enumerate mai multe argumente pro sau contra detinerii unui reader, majoritatea utilitariste. Primul argument pro este unul evident: permanent poti sa porti cu tine, in vacanta, in calatorii sau chiar la slujba, o bilioteca de invidiat. De exemplu, pe Kindle-ul meu in prezent am transferate 822 de volume. Nu este de ignorat si efectul asupra spatiului de locuit. Probabil ca daca as fi detinut toate aceste carti in format print, biblioteca mea ar trebui sa se intinda nu pe un singur perete (e adevarat pe doua randuri), ci pe trei dintre peretii livingului meu. Legat de acest argument, este si cel de-al doilea, usuratatea mai mare cu care poti rasfoi prin biblioteca si prin cuprinsul unei carti pe un reader. Nu ai nevoie de scara, nici nu trebuie sa tii minte exact de unde ai luat respectiva carte pentru a nu-ti transforma biblioteca intr-un adevarat haos. A treia pledoarie tine de disponibilitatea cartilor: toata literatura clasica, de exemplu, este acum disponibila pe net; poate fi convertita si transferata extrem de simplu pe reader. Daca la acestea adaugam si cartile convertite in format pdf de catre cititori invididuali, puse si ele pe net, avantajul este evident. Financiar vorbind, castigul este imens: de exemplu, majoritatea titlurilor din colectia Routledge Foundations of the Market Economy , le-am obtinut gratis (si ilegal) de pe internet. Iar unele dintre titlurile acestei colectii, in special cele fara varianta paperback, sar bine peste 100 de dolari, unele chiar peste 200. La fel, si in cazul manualelor de economie, extrem de scumpe. In ceea ce priveste achizitia de carti, ea se face in cateva secunde si nu in doua saptamani-o luna, cat ar dura daca as comanda cartea in format print pe Amazon.com sau bookdepository.co.uk. Si facilitatea oferita de amazon.com de a downloada si citi primul capitol sau introducerea unui volum inainte de a-l achizitiona nu este de ignorat.

Un alt avantaj este cel al citirii notelor situate la finalul carti. Volume precum cele ale lui Erik von Kuehnelt-Leddihn
sau
The Fire in the Minds of Men
a lui Billington sunt mult mai usor de citit pe Kindle decat in print, datorita raportului de 3/1 intre text si note.

Si acum sa analizam argumentele contra. Primul nu este unul propriu-zis contra, ci mai degraba unul pro volumelor printate. De obicei, cartile care mi-au placut cel mai mult dupa ce le-am citit in varianta electronica, le-am comandat si in varianta print. Motivele nu le pot exprima exact, ele

sunt probabil unele nostalgice si estetice. De obicei, cum am primit volumul print, simt o placere deosebita sa il rasfoiesc, sa gasesc si sa recitesc fragmentele favorite. Al doilea argument contra face diferenta intre cele doua tipuri de readere. Cat timp am avut numai Kindle-ul lectura cartilor era principala mea preocupare intelectuala. Dupa ce am achizitionat si Ipad-ul a aparut o schimbare evidenta. Am alocat din ce in ce mai mult timp lecturii unor bloguri (Ipad-ul avand cateva aplicatii extrem de utile si elegante de tip RSS agregator) si presei internationale. Chiar si navigarea pe internet a castigat puncte bune, fiind mult mai facila decat pe Macbook-ul Pro pe care il mai detin. Citirea de carti este in continuare mult mai usoara pe Kindle (si ca urmare a tehnologiei E ink screen de care beneficiaza), in schimb Ipad-ul este mult mai rapid in ceea ce priveste navigarea (si mai estetic). Probabil ca, dupa achizitionarea Ipad-ului, timpul pe care l-am alocat citirii de carti a scazut cu 50%. Profesional, ce-i drept, data fiind natura slujbei (jurnalism), probabil ca rapiditatea prudusului Apple m-a ajutat. Intelectual insa, in pofida calitatii blogurilor pe care le lecturez, probabil ca mi-a daunat. Asta evident ca nu e vina Ipad-ului, ci a caracterului meu mai putin ambitios si supus tentatiei. Noroc ca imi este macar util in administrarea acestui blog, in paginile (electronice) ale caruia l-am denigrat.